

Оптимістичність, готовність прийти на допомогу, схильність до спілкування. Прагнення дотримуватися встановлених традицій, норм, принципів. Проте недовіриливо та з сумнівом можуть сприймати нове.

Отримані результати дослідження надали змогу нам констатувати наявність відмінностей в залежності від стажу роботи. Молодим працівникам притаманна деяка безпечність, підозрілість та настороженість по відношенню до оточуючих. З набуттям практичного досвіду службової діяльності підвищується емоційна витривалість, самоконтроль поведінки. Правоохоронці, які служать більше 10 років характеризуються консерватизмом і з сумнівом та недовірою можуть сприймати нове. Вищезазначені тенденції доцільно враховувати при проведенні заходів психологічного супроводження працівників правоохоронних органів з метою спрямованого формування необхідних здібностей та розвитку професіоналізму.

Список використаних джерел

1. Формування психологічної готовності працівників органів внутрішніх справ до дій в екстремальних ситуаціях затримання озброєного злочинця : наук.-практ. посібник / Казміренко В.П., Казміренко Л.І., Александров Д.О., Андросюк В.Г., Юсупов В.В., Черновський О.К. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2013. 96 с.

2. Методология и методы социальной психологии. / Е.В. Шорохова. Академия наук СССР институт психологии. Издательство «Наука». М., 1997. 245 с.

Діденко Ірина Олександрівна,

начальник сектору поліграфологічних досліджень та психологічного забезпечення Департаменту «Корпус оперативно-раптової дії» Національної поліції України

ПРОФІЛАКТИКА СИНДРОМУ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ В ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПІДРОЗДІЛІВ ПОЛІЦІЇ ОСОБЛИВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ «КОРД»

Термін «емоційне вигорання» («burnout» – вигорання) вперше у науковий обіг був введений американським психіатром Х. Фрейденбергером у 1974 році. Однак важливо відзначити, що дослідники емоційного вигорання, говорять про нього неоднозначно: як про професійну деформацію, яка негативно відбивається на професійній діяльності; як про механізм психологічного захисту, який дозволяє регулювати психіку і захищати її від негативних емоційних дій. Науковці однак у тому, що синдром емоційного вигорання є одним із суттєвих проявів професійної деформації.

Дотримуючись наукових поглядів Бойка В.В. емоційне вигорання слід розглядати як вироблений особистістю механізм психологічного захисту, при якому у відповідь на окремі психотравмуючі впливи

повністю чи частково виключаються емоції. Це надбаний стереотип професійної поведінки, що виникає поетапно: поява відчуття втоми, опір наростаючому стресу, прояв емоційного виснаження, зниження загальному тону, ослаблення нервової системи.

Важливою передумовою запобігання розвитку синдрому «професійного вигорання» та успішної професійної діяльності поліцейського підрозділів поліції особливого призначення «КОРД» Національної поліції України є якісний професійно-психологічний відбір та професійно-психологічна підготовка до виконання завдань в екстремальних умовах професійної діяльності.

Поліцейським підрозділів поліції особливого призначення «КОРД» подобається обрана професія. Вони цінують власні професійні досягнення, у міжособистісному спілкуванні дотримуються встановлених норм і правил.

Професійна діяльність не викликає у них емоційної виснаженості, погіршення фізичного та психічного самопочуття, втоми чи психофізичної перевтоми. Вони мають достатньо емоційних та фізичних ресурсів, здатні швидко за короткий проміжок часу відновити власні сили. У випадку виникнення наростаючого стресового впливу респонденти намагаються подолати ці симптоми [1].

Запропоновані професором Медведєвим В.С. [2] заходи, які повинні стати обов'язковими у програмі запобігання професійній деформації, є актуальними і нині.

Перша група заходів (перспективна) – зумовлена потребою постійного вдосконалення професійно-психологічного відбору у підрозділи поліції особливого призначення «КОРД» та професійно-психологічної підготовки спецпризначенців відповідно до сучасних світових тенденцій.

Друга група (конкретно-практична) передбачає заходи у рамках чинної нормативно-правової бази, здійсненням яких займаються фахівці відділу кадрового забезпечення, сектору поліграфологічних досліджень та психологічного забезпечення Департаменту «Корпус оперативно-раптової дії».

Конкретно-практичні заходи проводяться у таких напрямках:

1. Організаційно-адміністративний (завдання – послаблення впливу професійної діяльності шляхом тимчасового вилучення поліцейського з службового середовища). Це завдання реалізується завдяки направленню поліцейських для проходження курсів підвищення кваліфікації, участі у навчання, тренінгах, змаганнях та шляхом надання відпусток.

2. Психолого-педагогічний (завдання – розвиток індивідуально-психологічних характеристик, які блокують деформуючий вплив), що забезпечується безпосередньо фахівцями-психологами шляхом проведення психологічної просвіти, щорічної психологічної експрес-діагностики, професійно-психологічної підготовки поліцейських до виконання службових завдань в екстремальних умовах діяльності, та здійснення психокорекційних заходів (за потреби).

3. Відновлювально-реабілітаційний (полягає у відновленні психофізіологічного потенціалу, зміцненні психічного здоров'я поліцейських) – визначення психологами поліцейських – учасників антитерористичної операції та Операції Об'єднаних сил, які потребують проведення заходів медико-психологічної реабілітації, та проходження ними курсу заходів на базі МРЦ «Пуща-Водиця».

Таким чином, «емоційне вигорання» як форма професійної деформації поліцейських, потребує пильної дослідницької уваги науковців та фахівців-практиків, а також реалізації конкретно-практичних заходів її запобігання.

Список використаних джерел

1. Діденко І.О. Дослідження емоційного вигорання у поліцейських підрозділу поліції особливого призначення «КОРД» // Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки. 2018. Випуск 3. С. 83–88.

2. Медведєв В.С. Деякі концептуальні основи програми профілактики професійної деформації працівників органів внутрішніх справ // Вісник університету внутрішніх справ. 1999. Випуск. 8. С. 26–28.

Зімборовська Маргарита Сергіївна,

провідний фахівець відділення психологічного забезпечення відділу кадрового забезпечення Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, психолог, психотерапевт

УПРОВАДЖЕННЯ ПРОЕКТУ РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ ПРОГРАМИ ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ ТА УЧАСНИКІВ АТО/ООС

Розглянуті причини необхідності впровадження проекту реабілітаційної програми для ветеранів та учасників АТО/ООС, структура звернення для отримання психологічної допомоги та зміст реабілітаційної роботи

Ключові слова: соціально-психологічна реабілітація; посттравматичний стресовий синдром; ветерани АТО/ООС; психологічна допомога.

Метою психологічної реабілітації ветеранів АТО/ООС є:

– збереження або відновлення їх фізичного та психічного здоров'я;

– відновлення рівня психологічної безпеки особистості;

– зниження частоти та тяжкості наслідків перенесених бойових психічних травм у формі гострих стресових реакцій;

– попередження суїцидальної поведінки.

Основними завданнями проведення психологічної реабілітації ветеранів АТО/ООС є:

– нормалізація та діагностика психологічних функцій ветеранів АТО/ООС;